

v. h. N. T. is reeds zoo dikwijls gezongen, dat het geen diepen indruk meer maakt; de schrijvers echter hebben het een paar tonen boven den orkesttoon ingezet. Hoe onaangenaam het mij dan ook klinken mocht, ik luisterde; maar toen het liedje ten einde was, nam ik eenen indruk mede, omgekeerd evenredig met dien, welken de zangers hadden bedoeld. 't Was natuurlijk vooroordeel, ik schijn nu eenmaal geen smaak te hebben voor die muziek. Maar laat ik die beeldspraak liever laten varen; 't onderscheid tusschen die philologische kritiek en de muziek is wat al te groot om haar door te voeren. Ik wil dus zeggen: de lectuur van het boek van de HH. Pierson en Naber heeft mij tot resultaten gebracht, die lijnrecht staan tegenover hetgeen volgens hen vast en zeker is. Als men alleen op de wijze zooals zij dat doen, den ellendigen toestand van den tekst van het N. T. kan aantoonen, dan verkeert die tekst in een toestand, waarin slechts zeer weinig geschriften uit de oudheid zich verheugen. Laat ik dat aantoonen door kritiek over hunne kritiek. Daar ik het geheele boek niet kan behandelen, neem ik het eerste hoofdstuk. *Ex ungue leonem*.

Het eerste hoofdstuk handelt over den 1sten brief van Paulus aan de Thessalonicensen. De schriftelijke overlevering van dezen brief geeft tot twijfel aan de echtheid niet de minste aanleiding, getuigenissen der kerkvaders of van anderen evenmin, wel geven zij getuigenis vóór de echtheid. De kritiek van de schrijvers berust dan ook geheel op innerlijke gronden, op zichzelf reeds een zwak fundament.

In de eerste plaats trachten zij aan te toonen, dat hoofdstuk II, vs. 2—12 later ingevoegd, dus eene interpolatie is. Zij redeneeren daartoe aldus: „Hoofdstuk II: 11 uidt: *αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ἀδελφοί, τὴν εἰσοδὸν ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οἱ κερὴ γέγονεν*, dan volgt vs. 2 *ἀλλὰ* ... want gij weet zelve, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest, maar ... Derhalve verwachten wij, dat er na *ἀλλὰ*, m a a r iets zal volgen in dezen zin: maar] blijkbaar is uit den toestand der gemeente.” Het voegwoord m a a r duidt eene tegenstelling aan en de schrijver schijnt van de gemeente zelf iets te willen zeggen. Dat geschiedt echter niet, maar de apostel verhaalt in vs. 2—12 van zichzelf. Eerst vs. 13^b (*παράλαβόντες* enz., als gij het woord der prediking Gods van ons ontvangen hebt), sluit dan aan aan het 1ste vers. Zoo nu schrijft geen mensch van gezonde zinnen („quis sanus ita scribat”).”